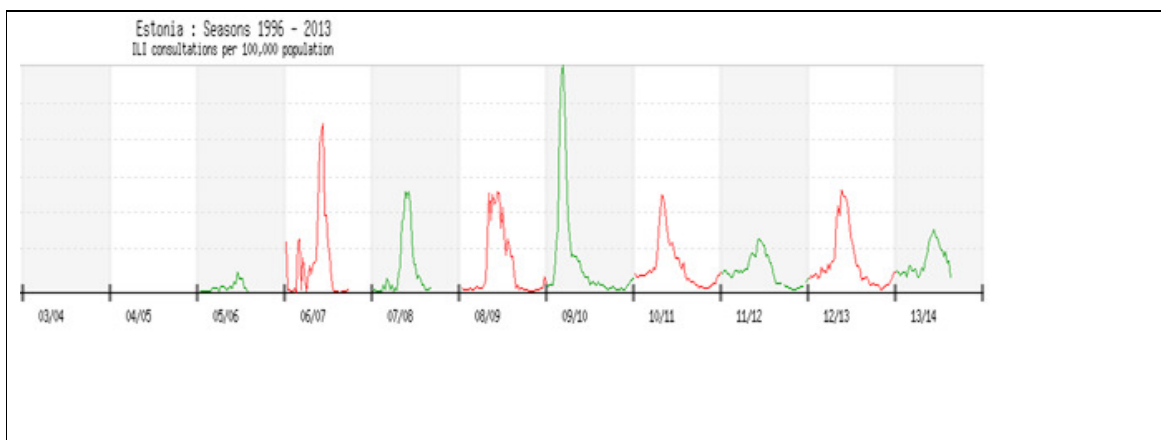

Hinnanguline kokkuvõte gripihooajale 2013/2014

Eestis haigestus lõppeval hooajal grippi hinnanguliste arvestuste järgi kuni 50 000 inimest (hooajal 2012/2013 - 90 000; pandeemia ajal kuni 120 000). Võrreldes eelmise hooajaga vähenes haigestumus gripitaolistesse haigustesse ja grippi 44%, laboratoorselt kinnitatud gripiviiruste arv vähenes 59% võrra. Gripp jõudis meile kuu aega hiljem kui tavaliselt. Haigestumus hakkas kasvama veebruarist ja jõudis haripunkti veebruari lõpuks. Haigestumuse intensiivsus jäi varasemate aastate samade perioodidega võrreldes pigem madalaks. Hooaega võiks üldhaigestumuse näitajate järgi hinnata leebeks. (joonis 1)

Selle hooaja iseärasuseks on madalale haigestumuse intensiivsusele vaatamata, gripihaiguse raskem kulg võrreldes eelmiste hooaegadega.

Joonis 1. Hooaegade võrdlus 2005/2006 kuni 2013/2014

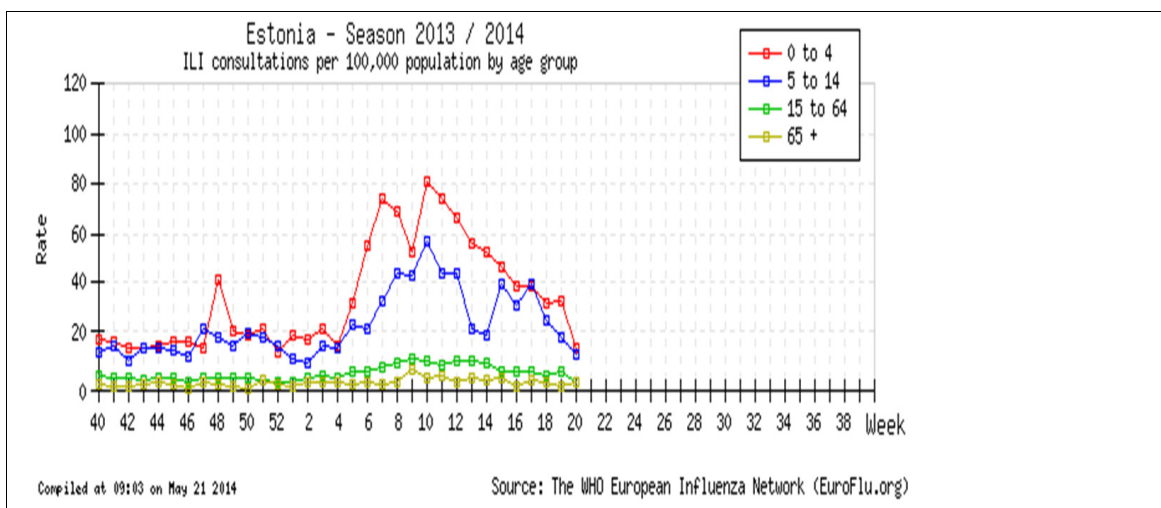

Gripiviiruste etioloogia

Gripiviiruse suhtes oli hooaeg monoetioloogiline. Eestis valitses A gripiviiruse alatüüp A(H1N1)pdm09 ehk pandeemiline gripiviirus. Laboratoorselt kinnitati 550 A gripiviirust, neist alatüpeeriti 161 gripiviirust. A-gripiviiruse alatüpeerimine näitas, et 136 (84,5%) korral oli tegemist A(H1N1)pdm09 gripiviirusega, 22 juhul leiti A-gripiviiruse alatüüp (H3N2) ning vaid 3 korral leiti B gripiviirust. Eelmisel hooajal oli ringluses üheaegselt kolm gripiviiruse tüüpi peaaegu võrdsetes proportsioonides, millega oli seotud haigestumuse kõrgem intensiivsus.

Nagu ka varasematel aastatel haigestusid grippi kõige enam lapsed, haigestumus kõikides vanusrühmades jäi varasemate aastate tavalasemele. (Joonis 2)

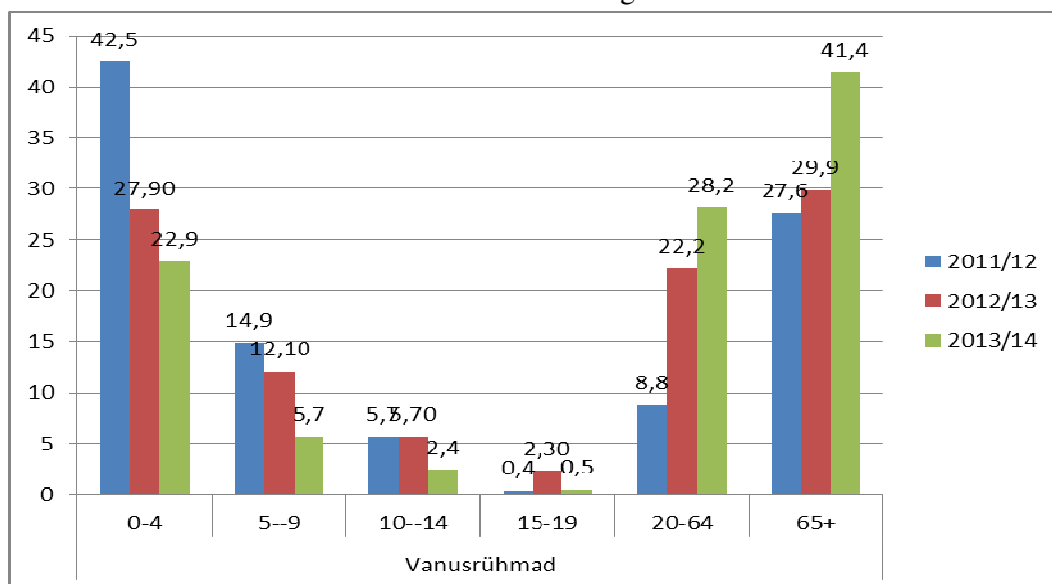
Joonis 2 Haigestumus vanusrühmade järgi

Grippi haigestumise raskusaste
 Selle hooaja iseärasuseks oli grippi haigestumise raskusaste. Kuigi kõikide gripi tõttu hospitaliseeritute arv vähenes 45% võrra, kasvas samal ajal intensiivravi vajanute arv tervelt 35% võrra.

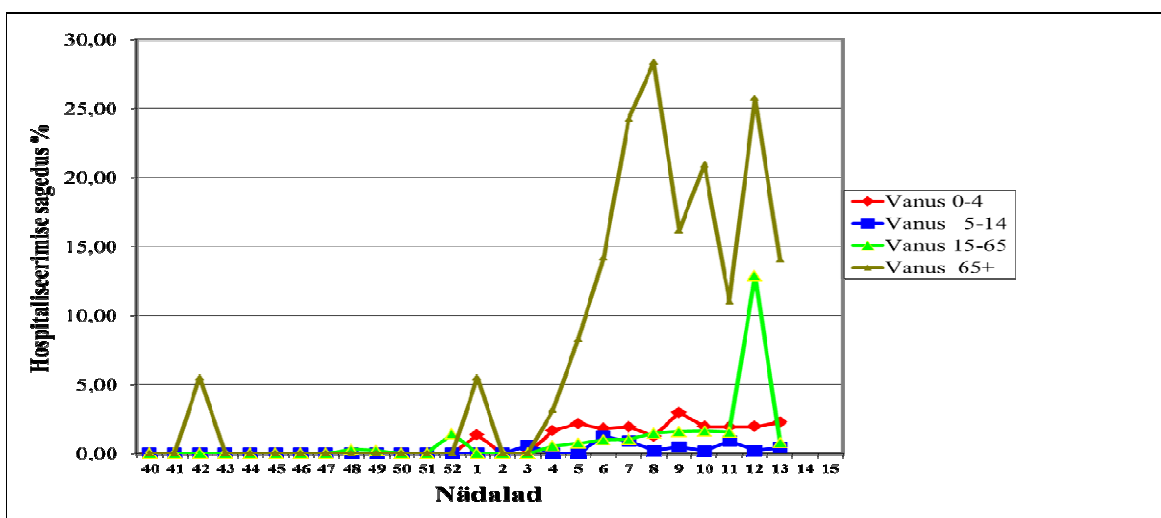
E-Tervise SA terviseinfosüsteemi andmetel hospitaliseeriti hooaja algusest gripi tõttu 376 inimest, mis on 45% võrra vähem kui eelmisel hooajal (2012/13 - 633). Hospitaliseerimist vajanud inimeste arv vähenes laste ja noorukite vanusrühmades väikelaste (0-4) vanusrühmas 1,5 korda, kolmekordselt koolilaste seas, noorukitel vanuses 15-19 - viiekordselt. Samas täiskasvanute ja vanemaealiste vanusrühmas kasvas hospitaliseerimist vajanud inimeste arv keskmiselt 1,5 korda. (Joonis 3)

Joonis 3 Hospitaliseerimist vajanud haigestunute vanuseline jaotus (%) hooegade võrdlus 2011/2012 - 2013/2014

Nagu ka eelmisel hooajal olid üle poole hospitaliseeritud täiskasvanud ja vanemaealised patsiendid. Hospitaliseerimise sageduse suhe vastava vanusrühma inimeste hulgas näitab, et vanemaealiste haigestunute seas oli hospitaliseerimine 23 korda kõrgem laste hospitaliseerimise sagedusest. Suhteliselt kõrge on hospitaliseerimise sagedus ka täiskasvanute kuni 65a. vanusrühmas, mille üheks põhjuseks võib pidada gripijärgsete tüsistuste tekkimist haigena tööl käimise tagajärjel. (Joonis 4)

Joonis 4 Hospitaliseerimise sagedus vanusrühmade järgi

Raskekujulised gripid

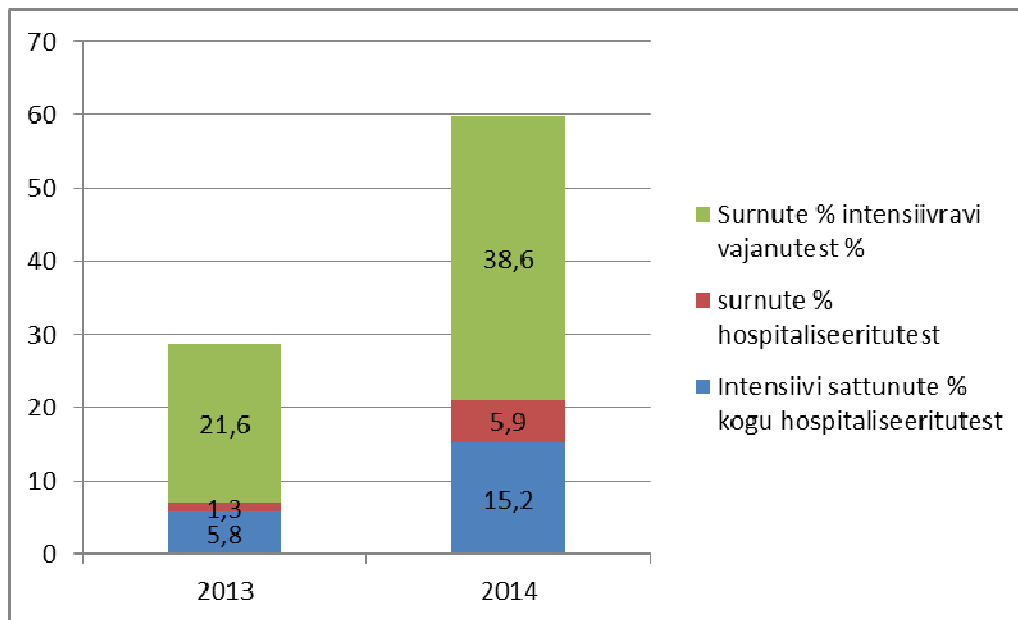
Kokkuvõtte tugineb Ida-Viru Keskhaigla, Lääne-Tallinna Keskhaigla, Lõuna-Eesti Haigla, Põhja-Eesti Regionaalhaigla, Pärnu haigla ning Tartu Ülikooli Kliinikumi poolt saadatud andmetel gripiga seotud intensiivravi vajanud patsientide kohta. Sel hooajal edastasid andmeid täiendavalt ka Ida-Viru Keskhaigla ja Lõuna-Eesti Haigla, kuid nende andmed ei muutnud kardinaalselt üldpilti, kuna puudutasid ainult kolme haigusjuhtu.

Gripi tõttu vajas intensiivravi kokku 57 inimest vanuses 28 – 88 eluaastat, neist vanemaealisi (65 ja vanem) oli 33 ehk 57,9%, vanuses 50 -64 oli 17 inimest (29,8%) ja 7 inimest olid vanuses 28-49 (12,3%). Eelmisel hooajal oli intensiivravi vajanutest 37. Sel hooajal kasvas intensiivravi vajanutest arv 35 % võrra, samas kogu gripi tõttu hospitaliseeritute arv vähenes 45% võrra.

Ükski gripi tõttu haiglasse sattunud laps intensiivravi möödunud hooajal ei vajanud.

Intensiivravi osakonda sattus 15,2% kõikidest gripi tõttu hospitaliseeritud patsientidest ehk iga kuues inimene (eelmisel hooajal vaid 5,8% ehk iga seitsmeteistkümmes), kusjuures gripi tõttu hospitaliseeritutest suri 5,9 % kõikidest hospitaliseeritud patsientidest ehk iga seitsmeteistkümmes, eelmisel aastal 1,3% ehk iga kaheksakümmes; intensiivravi vajanutest suri 38,6% ehk iga kolmas (21,6% ehk iga viies eelmisel hooajal). Joonis 5.

Joonis 5 Raskekujuliste gripihaiguste iseloomustus: hooaegade võrdlus (%)

Kaasuvad haigused olid 53-l inimesel ehk 93%. Kaks inimest olid eelnevalt terved, kahe inimese kohta puudusid kaasuvate haiguste kohta andmed. Kuuel intensiivravi vajanud patsiendil diagnoositi gripp röntgenoloogilise ja kliinilise pildi alusel, kuna kiirtest ja IF meetod andsid negatiivse tulemuse. Kaasuvatest haigustest olid esikohal südame-veresoonkonna haigused – 39 patsiendil, neist 19-l lisandusid ka muud haigused nagu diabeet, onkoloogilised haigused, kopsuhaigused ja neeruhaigused. Sel aastal teisel kohal oli diabeet. Diabeet kaasuva haigusena oli 9 patsiendil ja kahel juhul iseseisva haigusena. Kaks patsienti olid voodihaiged krooniliste psühhiaatriliste diagnoosidega. Hapnikuravi läbi maski said või olid juhitalval hingamisel/kunstlikul ventileerimisel kõik patsiendid.

10 patsiendi kohta (17,5%) võib oletada haiglasest nakkust, kuna need inimesed olid hospitaliseeritud muude tervisehäirete tõttu, olid haiglas olnud rohkem kui kaks- kolm nädalat ning gripi diagnoos pandi neile hiljem, neist 5 suri.

Kuus patsienti (10,5%) olid enne hospitaliseerimist kõrge palavikuga kodus keskmiselt 9 päeva (4 kuni 16 päeva), antiviraalset ravi hakkasid saama haiglas, kõik surid.

Surmajuhud

Kuue haigla andmetel suri gripi tõttu 22 inimest. Viimase viie aasta jooksul on see kõige suurem surmajuhtude arv.

Surnutest neli olid vanuses 28-49, neli- vanuses 50-64 ja neliteist – vanuses 65 ja vanemad.

20-l inimesel oli gripp laboratoorselt kinnitatud, kahel patsiendil kahtlustati grippi, kuna röntgenoloogiline ja kliiniline pilt oli gripile iseloomulik.

Kõik gripi tõttu surnud kuulusid riskirühmadesse, kõikidel lisandusid kaasuvad haigused. Kaasuvatest haigustest oli 13 juhul tegemist kardiovaskulaarsete haigustega, neist kolmel oli lisaks südameveresoonekonna haigustele ka diabeet, ülekaalulisus ja onkoloogilised haigused. Üksikute juhtudena esines kaasuvatest haigustest - diabeet, onkoloogilised ja kopsuhaigused. Kaks patsiendi olid voodihaiged krooniliste psühhiaatriliste diagnoosidega. Ükski polnud vaktsineeritud.

22-st patsiendist sai gripiviirusevastast ravi 48 tunni jooksul vaid neli haiget, neli ei saanud üldse viirusvastast ravi, 12 said antiviraalset ravi alates 5-st päevast ja hiljem, kahe surnu kohta andmed puuduvad.

Kuus patsienti (10,5%) olid enne hospitaliseerimist kõrge palavikuga kodus keskmiselt 9 päeva (4 kuni 16 päeva) ning antiviraalset ravi said ainult haiglas, kõik surid.

10 patsiendist, kelle puhul võib oletada haiglasest nakkust, surid 5.

Surma vahetuks põhjuseks oli kõikidel juhtudel kahepoolne pneumoonia ja kuuel juhul sepsis.

2010. aastal viidi Terviseameti tellimisel Tartu Ülikooli spetsialistide poolt läbi uuring „Fataalsete pandeemilise A/H1N1 2009 gripijuhtude analüüs perioodil nov. 2009 –dets.2010“. Uuringu ülesandeks oli muuhulgas hinnata võimalikke meetmeid, mis edaspidi aitaksid gripi haigusjuhte vältida ning nende ravitulemust parandada.

Uuring näitas, et põhipõhjused, mis viisid surmani olid: patsientide mittevaktsineerimine; patsientide hiline pöördumine arsti poole, antiviraalse ravi ebapiisav kasutamine

Lõppenud hooaeg kinnitas, et selles osas ei ole olukord muutunud.